

Specialpedagogik och Estetik

- varför och hur då?

Innehåll:

*Vi resonerar kring villkor för olika estetiska uttryck.
Exempel ges på specialpedagogiska situationer från
förskolan och olika kritiska aspekter i dessa.*

Specialpedagogik i förskolan

- Specialpedagogiska situationer i relation till kvalitativa sammanhang

Specialpedagogiska situationer

- ”...särskilda frågor om verksamhetens innehåll och uppläggning i förhållande till vissa barn och deras hela livssituation på förskolan” (Siljehag, 2012, 199-200)

Kvalitativa sammanhang

- Igenkännande och mottagande
- Tolkning, kunskap och självreflektion
- Smak och fulländning

Några exempel – specialpedagogiska situationer

- Uppmärksamhet mot
- Intressen och erfarenheter
- Särskilt kunskapsområde

Glada fåglar och artbestämning

- *Vi byggde holkarna i höstas och nu på våren när fåglarna börjar flytta in så ser barnen hur glada fåglarna är över att ha hittat någonstans att bo. Vi får dagligen rapporter om inflyttningar och barnen börjar bli duktiga på att känna igen olika fågelarter.*
- Vilda djurs spår – intresse barn – pedagoger
- Bygga holkar, organisation, samtal, vad, hur, vem, samarbete, efter förmåga(Helldin, 2010).

Trygghet, aktion och mottagande

- *På rätt ställe i sagan kom han fram under bron och "röt till" väntade på svar från bocken och "svarade" åter med ett "rytande" och försvann ner under bron igen. Han genomförde hela sagan på detta sätt. Han visade tydligt att han förstått hela konceptet, både sagans form och innehåll, och jag har väl aldrig sett ett lyckligare barn när han tog emot applåderna.*
- Kommunikationssvårigheter, nyanlända
- Spela teater – händelseförlopp, sekvensering och meningsbyggnad
- Rollval, intresse, publikmottagande (Gadamer, 2002, Westerlund, 2009)

Kommunikationsstöd, språk och tal

- *Gissa hur glad jag blev när vi skulle göra en egen påsksaga och barnet var den som tillförde mest i handlingen.*
- kamratgrupp , växelverkan – ”fylld tid”
- En stund varje dag, läsa, dramatisera saga
- (Bale, 2010; Gadamer, 2002, Westerlund, 2009)

Gemensamhetslek med tecken och tal

- *Stor och liten pensel, mycket och lite färg kvar i burken, använt mer av en färg än en annan (...). Långa och korta streck.*
- *När vi leker så tecknar och pratar jag som till exempel: Nu är det röda loket framför den gula vagnen ... parat ihop vantar och stövlar...*
- Inkluderande lek med matematik
- Funktionsnedsättning – initiativ - kamrater

Vad sker i berättelserna?

- ”stå för sig själva” – uppslukade barn (Gadamer, 2002)
- ”språnget” - igenkännande och utmaning – ny erfarenhet (Dewey, 2005; Pramling Samulesson m fl, 2008))
- Barnens innersta resurser och gemensamma bidrag, frigörande arbetsprocess (Gadamer, 2002)
- Kunskaper hos pedagoger och kamrater

Material att skapa i....

2013-03-20 Helen Knutes Nyqvist och Eva Siljehag
Specialpedagogiska institutionen, SU

- Tänk på ett material som du är bekväm att arbeta med, och som du skulle välja att arbeta i.
- Tänk på ett material som du är inte bekväm att arbeta med, och helst undviker att arbeta i.

Vad kan en praktiker ha teori till?

- ”Glasögon”
- ”Raster”
- ”Verktyg”

Teoretiska utgångspunkter

- **Meningsskapande** –
"Människan är dömd till mening."
Merleau-Ponty
- **Utvecklingsuppgift** –en "uppgift" den enskilda människan identifierar och tar sig an
- **Meningserbjudande/affordance**

Pedagogiska villkor - för lärande, utveckling och socialisation

Formas i samspel mellan individ och den omgivande miljön och aktiveras eller kanske snarare tas i anspråk av den enskilda människan.

Knutes (2012)

Miljön

- Fysisk och mental miljö
- Avgör vad som är möjligt
- Avgör vad som är tillåtet

De flesta rum berättar om vad som vanligtvis pågår

Tid och tempo

- Material, verktyg och arbetsprocesser har olika tidsåtgång och olika tempo

”individuella rytmer”

Balldin (2006)

Övergångar från tredimensionellt till tvådimensionellt

2013-03-20 Helen Knutes Nyqvist och Eva Siljehag
Specialpedagogiska institutionen, SU

Produkten som pågående process

- Synlig
- Reparationspotential
- Bekräftelse på utfört arbete –
hinna bli klar
- Mindre erfarna, produkten viktig
som resultat

Estetiken – det öppna och oavslutade

2013-03-20 Helen Knutes Nyqvist och Eva Siljehag
Specialpedagogiska institutionen, SU

Samstämmighet

”I ett konstantverkande är det möjligt att skapa sin egen frizon, eftersom kropp och psyke är engagerade och upptagna i ett gemensamt projekt. Man skulle kunna tala om konstantverkandet som en vila från splittring, som en väg till aktiv fokusering. ”

ur Gestaltandets pedagogik, Knutes (2009)

Avslutning..., har vi svarat på frågan varför och hur då?

- Intressen och erfarenheter
- Igenkännande - Bekantskap
- Kunskap i, med och om
- Vems kunskap?
- Barns röster?

Kultur, estetik
och barns rätt i
pedagogiken

Aina Klerfält
& Birgitta Quarnell (red.)

göörups